

1047

UCHWAŁA Nr 704 RADY MINISTRÓW

z dnia 10 listopada 1956 r.

w sprawie rozszerzenia uprawnień państwowych przedsiębiorstw przemysłowych.

W celu rozszerzenia uprawnień państwowych przedsiębiorstw przemysłowych Rada Ministrów uchwala, co następuje:

§ 1. W zakresie planowania i produkcji uprawnia się państwowe przedsiębiorstwa przemysłowe do:

- 1) ustalania i zatwierdzania szczegółowych planów techniczno-przemysłowo-finansowych we wszystkich wskaźnikach, zarówno ilościowych, jak i jakościowych, opracowanych na podstawie rocznych wskaźników zadań planowych, ustalonych dla przedsiębiorstwa przez jednostkę nadrzędną na podstawie opinii przedsiębiorstwa; w skład ustalonych przez jednostki nadrzędne wskaźników do planu rocznego wchodzi:
 - a) wartość produkcji towarowej w cenach zbytu, w tym wartość produkcji przeznaczanej na rynek;
 - b) ilość produkcji najważniejszych asortymentów według decyzji jednostki nadrzędnej, zabezpieczona przydziałami materiałów rozdzielanych centralnie;
 - c) suma funduszu płac ogółem (łącznie z funduszem bezosobowym);
 - d) zysk (bądź strata);
 - e) wysokość wpłaty zysku do budżetu (bądź wysokość dotacji na pokrycie straty);
 - f) wysokość dotacji budżetowej na inwestycje limitowe;
 - g) limit finansowy na kapitalne remonty;
 - h) suma normatywu środków obrotowych ogółem; dopuszcza się stosowanie wskaźnika produkcji czystej zamiast wskaźnika produkcji towarowej w cenach zbytu; podstawą do oceny rocznych wyników pracy przedsiębiorstw są wymienione wyżej planowane wskaźniki ustalone przez jednostki nadrzędne również wówczas, gdy zawarte w nich zadania planowe zostały podwyższone w szczegółowych planach zatwierdzonych przez przedsiębiorstwo;
- 2) zatwierdzania planów operatywnych (kwartalno-miesięcznych) przedsiębiorstw, opracowanych na podstawie zatwierdzonego planu rocznego, z uwzględnieniem posiadanego portfela zamówień, jak również na podstawie wytycznych jednostki nadrzędnej; uruchomienie produkcji może nastąpić wyłącznie na podstawie uzyskanego zamówienia lub oceny rynku;

zlecenie dodatkowych zadań w ciągu roku przez jednostkę nadrzędną może nastąpić tylko za zgodą przedsiębiorstwa;

operatywne plany powinny zabezpieczyć wykonanie planu rocznego we wszystkich jego elementach;
- 3) w razie braku pokrycia zamówieniami planu w ustalonych asortymentach (pkt 1 lit. b) przedsiębiorstwo jest zwolnione od wykonania planu danego asortymentu;

w razie braku możliwości wykonania przez przedsiębiorstwo asortymentów z planu rocznego, przedsiębiorstwo może nie wykonać ustalonych asortymentów za zgodą jednostki nadrzędnej i w porozumieniu z odbiorcą;

w każdym przypadku obowiązuje przedsiębiorstwo wykonanie planu produkcji towarowej według cen zbytu;

- 4) przyjmowania od przedsiębiorstw uspołecznionych i instytucji państwowych oraz rzemiosła zamówień na dostawę nie objętych planem wyrobów z materiałów własnych lub zleceńodawcy albo z odpadów produkcyjnych bądź świadczenia usług, jeżeli ich wykonanie jest możliwe bez uszczerbku dla realizacji planu;
- 5) uruchamiania produkcji ubocznej artykułów rynkowych, bez konieczności wydzielania odrębnych komórek organizacyjnych;

ustalania cen oraz organizacji zbytu produkcji ubocznej; całkowity zysk z produkcji ubocznej przeznaczany się na fundusz zakładowy;

produkcji ubocznej nie obejmuje się wskaźnikami planu rocznego i nie zalicza się do jego wykonania; pojęcie produkcji ubocznej określa szczegółowo właściwi ministrowie;
- 6) zatwierdzania oraz dokonywania zmian konstrukcji i technologii wyrobów, w szczególności dla uzyskania poprawy ich jakości i ekonomiczności;

§ 2. W zakresie inwestycji i kapitalnych remontów przysługują państwowym przedsiębiorstwom przemysłowym uprawnienia do:

- 1) opracowywania rocznych planów inwestycji limitowych na podstawie planowanych środków finansowych, a dla inwestycji kluczowych — również według wytycznych narodowego planu gospodarczego;

dokonywania zmian planu rocznego i opracowywania planów operatywnych w porozumieniu z wykonawcą; opracowany plan, jak również dokonywane w nim zmiany nie mogą naruszyć ustalonego limitu na roboty budowlano-montażowe;
- 2) przekroczenia limitu inwestycyjnego o wartość maszyn i urządzeń, które zgodnie z planem miały być montowane w następnym roku, a których zmontowanie stało się możliwe w roku operacyjnym ze względu na przyspieszenie robót i wygospodarowanie lub uzyskanie środków inwestycyjnych na pokrycie kosztów montażu;
- 3) zatwierdzania zakresu rzeczowo-finansowego inwestycji pozalimitowych;
- 4) zatwierdzania planów kapitalnych remontów w ramach limitów finansowych z funduszu amortyzacyjnego, określonych przez jednostkę nadrzędną;
- 5) pokrywania w gospodarzo uzasadnionych przypadkach z funduszu amortyzacyjnego, w ramach rocznego planu kapitalnych remontów, kosztów modernizacji maszyn i urządzeń, jak również kosztów zakupu i montażu maszyn lub urządzeń przeznaczonych do zastąpienia zużytych, jeżeli wymiana tych maszyn i urządzeń jest bardziej uzasadniona niż poddanie ich kapitalnemu remontowi;
- 6) wykonywania drobnych inwestycji w zakresie mechanizacji, modernizacji, racjonalizacji, rozszerzenia produkcji artykułów masowego spożycia, zagospodarowania nieczynnych obiektów — z kredytów udzielanych przez banki finansujące działalność eksploatacyjną;
- 7) zlecania pracownikom własnym i obcym i opłacania ze środków inwestycyjnych dokumentacji projektowo-kosz-

torysowej i adaptacji projektów typowych w przypadkach ekonomicznie uzasadnionych;

- 8) zlecenia własnym pracownikom sporządzania dokumentacji dla remontów kapitalnych i średnich, wykonywanych przez przedsiębiorstwo systemem gospodarczym, gdy nie ma możliwości wykonania tej dokumentacji przez przedsiębiorstwo we własnym zakresie;
- 9) ustalania dla poszczególnych inwestycji zakresu niezbędnej dokumentacji; zatwierdzania projektów technicznych dla inwestycji do wartości ustalonych przez właściwego ministra oraz projektów roboczych;
- 10) wykonywania inwestycji i kapitalnych remontów we własnym zakresie bądź powierzania ich wykonawstwa w ramach prac zleconych pracownikom własnym i obcym w przypadkach ekonomicznie uzasadnionych;
- 11) zatwierdzania wysokości premii służby inwestycyjnej, zgodnie z obowiązującym regulaminem premiowania.

§ 3. W zakresie organizacji przedsiębiorstwa, zatrudnienia, płac i spraw finansowych przysługują państwowym przedsiębiorstwom przemysłowym uprawnienia do:

- 1) ustalania szczegółowej organizacji przedsiębiorstwa;
- 2) ustalania — w ramach układu zbiorowego i obowiązujących przepisów — norm pracy, taryfikatorów płacowych i regulaminów premiowania, a w szczególności:
 - a) ustalania zaszeregowania wszystkich pracowników przedsiębiorstwa, zgodnie z obowiązującym systemem płac i stawkami;
 - b) zaszeregowywania pracowników przedsiębiorstwa w wyjątkowo uzasadnionych przypadkach do grupy (stawki) uposażenia bezpośrednio wyższej niż przewidują przepisy dla danego stanowiska oraz przyznawania wybitnym specjalistom wynagrodzeń ryczałtowych w ramach zatwierdzonego funduszu płac za zgodą rady robotniczej; ryczałt nie może być przyznany dyrektorowi przedsiębiorstwa i jego zastępcom bez zgody jednostki nadrzędnej; wysokość górnej granicy ryczałtu określi właściwy minister;
- 3) wykorzystania zaistniałych oszczędności (względnych) na funduszu płac w następnych okresach danego roku;
- 4) zlecania w ramach posiadanego bezosobowego funduszu płac pracownikom przedsiębiorstwa i pracownikom obcym wykonania prac doraźnych lub okresowych;
- 5) dokonywania przerzutów z „pozostałych nakładów — pozycji: usługi obce” planu kosztów własnych na fundusz bezosobowy w każdorazowo ekonomicznie uzasadnionych przypadkach za zgodą lub z upoważnienia jednostki nadrzędnej;
- 6) ustalania norm pracy w okresie uruchamiania nowego asortymentu;
- 7) wypłacania w uzasadnionych przypadkach pracownikom przedsiębiorstwa zaliczki na poczet wynagrodzenia do wysokości 10-dniowego zarobku, podlegającej potrąceniu przy wypłacie ostatecznie obliczonych zarobków za dany miesiąc;
- 8) tworzenia w ramach planu kosztów administracyjno-gospodarczych funduszu dyspozycyjnego i rozporządzania nim zgodnie z zasadami ustalonymi zarządzeniem właściwego ministra wydanym w porozumieniu z Ministrem Finansów;
- 9) spisywania na podstawie protokołów komisji inwentaryzacyjnych nie zawinionych ubytków materiałowo-towaro-

wych o charakterze ubytków nadzwyczajnych i wynikających z przyczyn losowych oraz unarżania należności z tytułu ubytków;

- 10) spisywania na straty:
 - a) nie zawinionych niedoborów materiałowych, produkcji w toku oraz wyrobów gotowych,
 - b) wartości zdeprecjonowanych materiałów w przypadkach nie zawinionych przez pracowników,
 - c) należności nieściągalnych.

§ 4. W pozostałych dziedzinach państwowym przedsiębiorstwom przemysłowym przysługują uprawnienia do:

- 1) sprzedawania przedsiębiorstwom państwowym zbędnych materiałów i przedmiotów nietrwałych, jeżeli właściwa jednostka organizacyjna zbytu nie nabyła ich bądź nie wskazała nabywcy w terminie nie dłuższym niż 2 tygodnie;
- 2) w razie niemożności sprzedaży przedsiębiorstwom państwowym (pkt 1) przedsiębiorstwo może sprzedać zbędne materiały i przedmioty nietrwałe spółdzielniom, rzemieślnikom i osobom prywatnym; decyzja co do sprzedaży i ceny powinna być ustalona komisyjnie;
- 3) sprzedawania przedsiębiorstwom państwowym, spółdzielniom, rzemieślnikom i osobom prywatnym zbędnych maszyn i urządzeń, jeśli właściwa jednostka nadrzędna w okresie 2 miesięcy nie dała innej dyspozycji; sprzedaż powinna być poprzedzona opinią komisji co do celowości sprzedaży i ceny;
- 4) sprzedawania i nieodpłatnego przekazywania instytucjom państwowym wzorców i próbek wyrobów oraz półfabrykatów wytwarzanych przez przedsiębiorstwa;
- 5) nieodpłatnego przekazywania organizacjom społecznym i związkowym drobnych przedmiotów wyposażenia przedsiębiorstwa oraz świadczenia drobnych usług w porozumieniu z czynnikiem społecznym;
- 6) zatwierdzania cen na wyroby i usługi, po uprzednim uzgodnieniu ceny z odbiorcą, w zakresie cen nie zastrzeżonych do decyzji jednostki nadrzędnej lub innych organów do tego upoważnionych;
- 7) zbywania wyrobów przedsiębiorstwa na podstawie upoważnienia właściwej jednostki nadrzędnej bez udziału organizacji zbytu;
- 8) zawierania umów ze spółdzielniami i z rzemieślnikami na wykonanie prac na warunkach dogodnych dla przedsiębiorstwa;
- 9) dokonywania zakupów w spółdzielniach, w jednostkach gospodarki nie uspołecznionej i u osób prywatnych w przypadkach ekonomicznie uzasadnionych;
- 10) wypłacania osobom prywatnym z tytułu dostaw i usług jednorazowo kwot w gotówce do wysokości 3 tys. zł.

§ 5. Państwowe przedsiębiorstwo przemysłowe może odmówić przesyłania sprawozdań statystycznych, jeśli nie są one zatwierdzone przez Główny Urząd Statystyczny.

§ 6. Upoważnia się właściwych ministrów do:

- 1) przekazywania dalszych nie wymienionych w niniejszej uchwale kompetencji ministra i dyrektora jednostki nadrzędnej państwowym przedsiębiorstwom przemysłowym;
- 2) odpowiedniego dostosowania niniejszej uchwały, w oparciu o opinię aktywu gospodarczego, do warunków branżowych podległych im gałęzi przemysłu;
- 3) wprowadzenia zakazu zużywania do wykonania wyrobów lub usług (§ 1 pkt 4) niektórych surowców i materiałów rozdzielanych centralnie.

§ 7. Uchwała niniejsza obejmuje łącznie zarówno uprawnienia dyrektorów państwowych przedsiębiorstw przemysłowych przewidziane w uchwale Komitetu Centralnego PZPR i Rady Ministrów PRL z dnia 9 kwietnia 1956 r., jak też uprawnienia przedsiębiorstw wymienione w niniejszej uchwale.

§ 8. Upoważnia się Prezesa Rady Ministrów do objęcia, na wniosek właściwego ministra, przepisami niniejszej uchwały, z odpowiednim ich dostosowaniem, również przedsiębiorstw innych działów gospodarki narodowej.

§ 9. Zobowiązuje się Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego, Prezesa Państwowej Komisji Płac, Ministra Finansów i zainteresowanych ministrów do wydania w ciągu miesiąca od dnia wejścia w życie niniejszej uchwały aktów prawnych dostosowujących obowiązujące przepisy do postanowień niniejszej uchwały.

§ 10. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: w z. P. Jaroszewicz

1048

UCHWAŁA Nr 688 PREZYDIUM RZĄDU

z dnia 19 października 1956 r.

w sprawie przekazywania maszyn i urządzeń oraz nowej struktury organizacyjnej gminnych ośrodków maszynowych.

W celu lepszego wykorzystania maszyn i narzędzi rolniczych, stworzenia korzystnych warunków dla powstawania grup wzajemnej pomocy, zespołów, spółek i innych prostych form kooperacji — zwanych dalej „zespołami” — oraz zwiększenia oddziaływania rad narodowych na właściwe wykorzystanie maszyn ośrodków maszynowych — Prezydium Rządu uchwała, co następuje:

§ 1. Upoważnia się Ministra Rolnictwa do wydania w porozumieniu z Ministrem Finansów zarządzenia zezwalającego na sprzedaż:

- 1) maszyn stanowiących własność gminnych ośrodków maszynowych zespołom, a w szczególnych przypadkach spółdzielniom produkcyjnym i indywidualnym gospodarstwom chłopskim;
- 2) maszyn trakcji konnej stanowiących własność państwowych ośrodków maszynowych spółdzielniom produkcyjnym, zespołom, a w szczególnych przypadkach i indywidualnym gospodarstwom chłopskim.

§ 2. Minister Rolnictwa w porozumieniu z Ministrem Finansów i Prezesem Państwowej Komisji Cen ustali tryb, warunki i zasady ustalania cen przy sprzedaży maszyn, o których mowa w § 1.

§ 3. 1. Jeżeli nie wszystkie maszyny gminnych ośrodków maszynowych zostały sprzedane, a prezydium powiatowej rady narodowej uznając brak celowości istnienia gminnego ośrodka maszynowego podejmie w porozumieniu z prezydium gromadzkiej rady narodowej decyzję o jego likwidacji — pozostałe maszyny zostają przekazane do innych ośrodków maszynowych.

2. Kuźnie i warsztaty likwidowanych gminnych ośrodków maszynowych mogą być przekazywane spółdzielniom produkcyjnym, spółdzielniom pracy i państwowym ośrodkom maszynowym na ogólnie obowiązujących zasadach oraz osobom fizycznym na zasadach ustalonych przez Ministra Rolnictwa w porozumieniu z Ministrem Finansów. Przekazywanie kuźni i warsztatów następuje za zgodą powiatowej rady narodowej.

3. Po zlikwidowaniu wszystkich gminnych ośrodków maszynowych oraz przekazaniu kuźni i warsztatów nastąpi likwidacja zespołu gminnych ośrodków maszynowych.

4. Decyzję o likwidacji zespołu gminnych ośrodków maszynowych podejmuje prezydium powiatowej rady narodowej.

§ 4. W powiatach, w których maszyny i narzędzia rolnicze gminnych ośrodków maszynowych nie zostaną sprzedane zespołom, spółdzielniom produkcyjnym lub indywidualnym gospodarstwom chłopskim, prezydium powiatowych rad narodowych na wnioski prezydiów gromadzkich rad narodowych przekształca gminne ośrodki maszynowe w gromadzkie ośrodki maszynowe oraz przekształca zespoły gminnych ośrodków maszynowych w powiatowe zarządy gromadzkich ośrodków maszynowych, podporządkowane bezpośrednio prezydium powiatowych rad narodowych.

§ 5. Powiatowe zarządy gromadzkich ośrodków maszynowych będą działały na zasadach rozrachunku gospodarczego rozliczając się z budżetem prezydiów powiatowych rad narodowych wynikiem netto.

§ 6. W celu usprawnienia zaopatrzenia gromadzkich ośrodków maszynowych poleca się Zarządowi Zaopatrzenia Rolnictwa uzgodnić z Centralą Rolniczą Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” przejęcie z dniem 1 stycznia 1957 r. przez gminne spółdzielnie „Samopomoc Chłopska” zaopatrzenia gromadzkich ośrodków maszynowych w węgiel, koks i wyroby hutnicze, przy jednoczesnym scedowaniu na Centralę Rolniczą Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” przydziałów tych artykułów.

§ 7. Zobowiązuje się Ministra Rolnictwa do opracowania norm zatrudnienia, a w porozumieniu z Prezesem Państwowej Komisji Płac — zasad wynagradzania i premiowania pracowników powiatowych zarządów gromadzkich ośrodków maszynowych i gromadzkich ośrodków maszynowych.

§ 8. Wykonanie uchwały porucza się prezydium powiatowych i wojewódzkich rad narodowych, Ministrom Rolnictwa i Finansów oraz Prezesowi Państwowej Komisji Płac.

§ 9. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 19 października 1956 r.

Prezes Rady Ministrów: J. Cyrankiewicz